

A escola que as galegas e os galegos precisamos

Paula Carreiro Prieto

Secretaría de Ensino da Fesp- UGT Galicia

ensino.galicia@fesp.ugt.org

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 92-93

Unha escola baseada nas necesidades da sociedade galega, na súa pluralidade. Unha escola que fomenta o pensamento crítico, a equidade, a inclusión educativa e que prime a atención á diversidade e o poderamento do seu alumnado. Unha escola que ensine a aplicar as novas tecnoloxías dun xeito construtivo á vida diaria e que prime a investigación e a innovación educativa para poder avanzar e implantar novas metodoloxías que xeren competencias no alumnado galego que os faga competentes para o mundo laboral e para a vida en xeral. Unha escola que respecte e valore a cultura galega e que fomenta o uso da nosa lingua como bandeira de valor social. Unha escola de todas e para todas.

Desde a creación da Federación de Ensino da UGT (FETE) en abril de 1931 coa única intención de mellorar as condicións laborais do profesorado e de actuar como entidade implicada na formación e a renovación pedagóxica do profesorado, pasaron moitos anos, moitas leis educativas e moitos gobernos que rexeron a Administración galega obviando as necesidades reais da nosa sociedade no eido do ensino. Maltratando a nosa cultura, a nosa lingua e o noso rural. Gobernos que in-

vestiron tempo en menosprezar o labor docente e que, nos últimos anos, enchen a boca falando de investigación, innovación, diversidade e feminismo pero que na súa praxe non dotan aos centros educativos e ao profesorado galego das ferramentas precisas para modificar unha escola anquilosada en tempos pasados. Unha escola pola que xa pasaron varias Novas Escolas e diversos Movementos de renovación pedagóxica pero que, por falta de apoio da Administración, seguen unha dinámica semellante á antedita data dos anos 30.

A nosa sociedade, o noso alumnado, as nosas familias e o noso profesorado merece unha Nova Escola que se encargue de ser unha mediadora, unha guía para acadar os coñecementos e as competencias que precisamos para ser pensadores críticos e persoas útiles e produtivas para o mundo, á par que creativas. Precisamos unha escola que fomenta as artes, a expresión libre e que eduque ao alumnado potenciando as súas fortalezas baixo as premisas do respecto e a equidade.

Para acadar todo isto é preciso ter en conta varios eixos fundamentais a traballar desde o ámbito educativo e para os que o profesorado debemos estar preparados, xa que somos os me-

diadores de transmisión desas aprendizaxes e deses valores ao alumnado: a diversidade en todo o seu amplo espectro, a innovación educativa que fomenta a participación de toda a comunidade educativa no ensino-aprendizaxe e a aplicación das novas tecnoloxías en todas as súas vertentes.

A diversidade é unha realidade social e, polo tanto, unha realidade en cada centro educativo galego para a que o noso sistema educativo non está preparado. Cada provincia, cada comarca, cada cidade, cada vila, cada centro educativo teñen unha realidade derivada da singularidade biolóxica, psicolóxica, social e cultural dos diferentes axentes que conforman cada comunidade educativa no seu conxunto e á que debemos dar resposta desde a escola. Polo que cabe ter en conta que a atención á diversidade é unha necesidade que abrangue todas as etapas educativas e a todo o alumnado; polo que a escola que os galegos precisamos debe contemplala coma un principio e non coma unha medida que responde ás necesidades duns poucos, baseada en principios inclusivos, integradores e non discriminatorios.

Hai trinta anos rapazas e rapaces estudaban en centros educativos separados que lles aprendían o que a sociedade consideraba que era adecuado a cada sexo pero, grazas ao movemento das mulleres o muro que dividía estes dous espazos derrubouse e comezamos a atoparnos a nenas e nenos convivindo nas mesmas aulas, preparándose para iniciar os

comezos dunha vida en igualdade. A pesar deste derrubamento, soamente estabamos no inicio dunha nova viaxe para a que o profesorado e as familias tiveron que adecuarse e aprender a mostrar e vivir novos valores que fomentasen esa igualdade de xénero. Malia que se acadou moito e de que aínda seguimos traballando duramente neste sentido, a escola de hoxe en día volve enfrontarse á necesidade de abordar aínda con maior profundidade a igualdade. A escola que as galegas e os galegos precisamos é unha escola que non divida en dous sexos (xa que hai máis) que deixe de lado o xénero para aprender a educar no respecto. A educación non pode quedar queda na visión da igualdade de hai trinta anos, a escola ten a obriga de renovarse e fixar un novo rumbo que fale dunha heteroxeneidade de xéneros e que se ensinen, mediante a tolerancia, as diversas maneiras que teñen as persoas de amar, de manifestar o seu xénero e, por suposto, de crear unha familia. Se desde a etapa da educación infantil a nosa escola consegue formar estes valores no alumnado, xa teremos o pobo máis rico e con máis futuro da península, porque estaremos preocupados en aprender, non en menosprezarnos.

A escola que os galegos precisamos ten a responsabilidade de fomentar competencias dixitais no alumnado en todas as vertentes posibles, polo que se precisa un profesorado formado en novas tecnoloxías e en seguridade dixital. Existe unha fenda dixital enorme debido á rápida evolución da tecnoloxía nos últimos anos, polo que a escola ten o deber de poñerse ao día neste ámbito, tanto en formación como en recursos, para poder dar unha resposta axeitada ás expectativas do alumnado e da sociedade en xeral. É preciso paliar o analfabetismo dixital que sofre a sociedade galega

pero sempre desde un ámbito de seguranza para os menores.

O medio ambiente está na base dun desenvolvemento sostible. Coidar da natureza, educar para un consumo responsable dos recursos naturais dentro dun marco de educación solidaria é necesario para que todos e todas entendan que a calidade de vida de cada persoa está en interdependencia coas actitudes e comportamentos do resto do mundo. E a escola que os galegos precisamos debe basear o seu día a día nesta premisa: manter a natureza con forza de renovación, respectar a nosa fauna e a nosa flora, e ensinar a gozar do que percibimos desde o coidado do mundo que nos rodea.

O noso sistema educativo segue estando estancado nunha rixidez de contidos como base que a escola ten o deber de cambiar, xa que esta rixidez xa non responde ás expectativas de ningún axente integrante da comunidade educativa. Vivimos nunha contorna que cambia constantemente, que nos obriga a adaptarnos continuamente a novas situacións mediante estratexias de supervivencia novas. O mesmo ocorre no ámbito educativo. O alumnado ten a disposición tantas cousas e tan variadas, e tanta facilidade de acceso á información, que precisamos botar man da innovación educativa para reinventar o noso día a día na aula activando novas estratexias metodolóxicas ou fomentando a investigación para adquirir unha aprendizaxe máis significativa.

Estas iniciativas de innovación e motivación do alumnado soamente son posibles cun profesorado aberto ao cambio e cunha Administración que invista na innovación educativa. Un sistema educativo ancorado nos métodos tradicionais de enseñanza está obviando a natureza do alumando e a natureza da sociedade en xeral e, polo tan-

to, estará carente de favorecer a adquisición de moitas competencias básicas precisas para o mundo laboral.

A escola que os galegos precisamos debe respectar e debe transmitir a cultura do seu alumnado, debe fomentar unha fala da que nos debemos sentir orgullosos e debe atreverse a levala máis aló das nosas fronteiras. A escola que precisamos debe atender á xeografía que rodea e axustarse ás características dun relevo maravillosamente complicado de percorrer, a unhas poboacións moi dispersas e dispares que merecen acceder a un ensino público de calidade e que non faga distincións na orografía.

A escola que precisamos debe estimar criticamente e con afouteza o pasado, o presente e o futuro de Galicia, e facer partícipe ao alumnado da importancia da nosa historia. Pero, por desgraza, esta tamén é unha importante tarefa pendente.

O día que consigamos crear conciencia de todo isto estaremos creando unha Nova Escola para as galegas e os galegos que os prepare para unha sociedade plural, respectuosa e con conciencia social. Estaremos creando unha escola por e para as persoas. Unha escola que poderá traspasar barreiras e servir de referente noutros países, unha escola *que ensine a pensar e a crecer e formarse como persoa*.

A escola que os galegos precisamos é unha escola que pense nos galegos, que traballe para medrar como persoa e que ensine a loitar e pelexar polo que é xusto e, por que non, polos soños de cada un.■